

№ 330210014504013

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

საქმე №ას-1050-970-2017

26 იანვარი, 2018

წელი

№ას-1050-970-2017 თსუ

ქ.თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა

შემადგენლობა:

ბესარიონ ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი)

მოსამართლეები:

ეკატერინე გასიტაშვილი, პაატა ქათამაძე

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი მოსმენის გარეშე

კასატორი – სსიპ ი-----ი
(მოსარჩელე)

მოწინააღმდეგე მხარე – გ--- გ-----ე (მოპასუხე)

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 4 ივლისის განჩინება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და
ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება

დავის საგანი – უსაფუძვლოდ მიღებული ქონების დაბრუნება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

1. მოსარჩელის მოთხოვნა და სარჩელის ფაქტობრივი საფუძვლები:

1.1. სსიპ ი-----მა (შემდგომში – მოსარჩელე, აპელანტი, კასატორი ან დამსაქმებელი) სარჩელი აღძრა სასამართლოში გ--- გ-----ის (შემდგომში – მოპასუხე, მოწინააღმდეგე მხარე ან დასაქმებული) მიმართ მოპასუხისათვის 33 167 ლარის დაკისრების მოთხოვნით.

1.2. სარჩელი ემყარება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს: მოსარჩელესა და განათლების, აუდიოვიზუალურ და კულტურულ საკითხებში აღმასრულებელ სააგენტოს შორის დადებული საგრანტო შეთანხმების შესაბამისად, აკადემიური წლის განმავლობაში ჩასატარებელი საათების მინიმალური ოდენობა განისაზღვრა 120 საათით, ხოლო საათობრივი ანაზღაურება – არა უმეტეს 200 ევროსი. 2008 წლის 15 ოქტომბერს მოსარჩელესა და მოპასუხეს შორის დაიდო შრომითი ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზეც დასაქმებული აკადემიურ და სამეცნიერო-კვლევით საქმიანობას განახორციელებდა იურიდიული ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორის აკადემიურ თანამდებობაზე, ამავე წლის 19 ნოემბერს მხარეთა შორის ასევე გაფორმდა საგრანტო ხელშეკრულება, რომლის თანახმადაც დასაქმებულს სამი წლის განმავლობაში სალექციო და სამუშაო ჯგუფებში ჩატარებული 360 საათის სანაცვლოდ მიეცემოდა ანაზღაურება 18 000 ევროს ოდენობით. ეს ხელშეკრულება დადებული იქნა ზემოხსენებული საგრანტო შეთანხმების ვადით (01.09.2008წ-31.08.2011წ.) და მასში მოპასუხე მოხსენიებულია პროექტის კოორდინატორად. მოპასუხემ დამსაქმებელს მიმართა განცხადებით, წარადგინა იურიდიული ფაკულტეტის დეკანის მიერ გაცემული ზოგადი შინაარსის ცნობა გაწეული სამუშაოს შესახებ და მიიღო ანაზღაურება 33 167 ლარის ოდენობით, თუმცა, მას არ გაუწევია შესაბამისი სამუშაო, არ ჩატარებია ლექციები, რის გამოც, ვალდებულია, დააბრუნოს მიღებული თანხა.

2. მოპასუხის პოზიცია:

მოთხოვნის შემწყვეტი შესაგებლით მოპასუხემ არ ცნო სარჩელი და განმარტა, რომ სარჩელში მითითებული ხელშეკრულებები მართლაც გაფორმდა მასთან და ამ უკანასკნელმა ჯეროვნად შეასრულა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებები, იგი დადგენილი წესით წარუდგენდა მოსარჩელეს გაწეული შრომითი საქმიანობის დამადასტურებელ მტკიცებულებას და იღებდა კუთვნილ ანაზღაურებას, მოპასუხის განმარტებით, დამსაქმებელმა მასთან

უსაფუძვლოდ შეწყვიტა შრომითი ურთიერთობა და ვინაიდან საგრანტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაფინანსების წესებიდან გამომდინარე, მას თავადაც უნდა გაეწია ხარჯები, თავი აარიდა ამ ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებას. მოპასუხესთან სახელშეკრულებო ურთიერთობის შეწყვეტა იყო არამართლობიერი, რადგანაც დასაქმებული სწორედ რომ „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილ აკადემიური თანამდებობის დაკავების ყველა წინაპირობას აკმაყოფილებდა. ძირითადი საგრანტო ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო, ამავე ხელშეკრულების საფუძველზე დამფინანსებელი მოსარჩელეს სთხოვს გადახდილი თანხის უკან დაბრუნებას და ამ ვალდებულებისაგან თავის არიდების მიზანს ემსახურება განსახილველი სარჩელის წარდგენა.

3. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2015 წლის 21 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

4. აპელანტის მოთხოვნა:

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოსარჩელემ, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება.

5. გასაჩივრებული განჩინების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 4 ივლისის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ხოლო გასაჩივრებული გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელად.

6. კასატორის მოთხოვნა:

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა აპელანტმა, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის შესაბამისად, შეამოწმა საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხი და მიიჩნევს, რომ იგი დაუშვებელია შემდეგ გარემოებათა გამო:

1. საკასაციო საჩივრის დაუშვებლად ცნობის დასაბუთება:

1.1. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო საჩივარი ქონებრივ ან არაქონებრივ დავაზე დასაშვებია, თუ კასატორი დაასაბუთებს, რომ: ა) საქმე მოიცავს სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გადაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას; ბ) საქართველოს უზენაეს სასამართლოს მანამდე მსგავს სამართლებრივ საკითხზე გადაწყვეტილება არ მიუღია; გ) საკასაციო საჩივრის განხილვის შედეგად მოცემულ საქმეზე სავარაუდოა მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება; დ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება განსხვავდება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან; ე) სააპელაციო სასამართლომ საქმე განიხილა მატერიალური ან/და საპროცესო სამართლის ნორმების მნიშვნელოვანი დარღვევით, რასაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე; ვ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ეწინააღმდეგება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციას და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს; ზ) გასაჩივრებულია სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე. ზემოაღნიშნული დანაწესები განსაზღვრავს იმ მოთხოვნებს, რომელთაც საკასაციო საჩივარი უნდა შეიცავდეს და ეფუძნებოდეს.

1.2. მოცემულ შემთხვევაში, გასაჩივრებული განჩინების დასაბუთება ძირითადად იმ დასკვნებს ეფუძნება, რომ:

1.2.1. მოსარჩელესა (გრანტის მიმღებსა) და „განათლების, აუდიოვიზუალურ და კულტურის საკითხებში ადამასრულებელ სააგენტოს“ (გრანტის გამცემს) შორის დაიდო #2008-2754/001-001 საგრანტო შეთანხმება. საქმიანობის დასაწყისად განისაზღვრა 2008 წლის 1 სექტემბერი, ხოლო დასრულების ვადად - 2011 წლის 31 აგვისტო. საქმეში წარმოდგენილი, ერთი მხრივ, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და, მეორე მხრივ, დასაქმებულს შორის გაფორმებული 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულების 1.1., 2.1.1 და 3.1 პუნქტების შინაარსიდან დგინდება, რომ ეს ხელშეკრულება ეფუძნება და გამომდინარეობს „ევროპის სამართლის ჟან მონეს სახელობის კათედრა“ პროექტის ფარგლებში „განათლების, აუდიოვიზუალურ და კულტურის საკითხებში

აღმასრულებელ სააგენტოსა“ და ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბლისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს შორის 2008 წლის 29 ოქტომბერს გაფორმებული #2008-2754/001-001 საგრანტო შეთანხმებიდან. ამ საგრანტო შეთანხმების (საგრანტო შეთანხმების 1.10.2, ასევე 4.4. პუნქტი) შინაარსიდან გამომდინარე, განსაზღვრულია ის ვალდებულებები, რომლითაც უნდა ეხელმძღვანელა 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულების მხარეებს, კერძოდ, აკადემიური წლის განმავლობაში უნდა ჩატარებულიყო არანაკლებ 120 საათი, ხოლო საათობრივი ანაზღაურება არ უნდა ყოფილიყო 200 ევროზე მეტი (საგრანტო შეთანხმების 1.10.2 პუნქტი), ამასთან, საგრანტო შეთანხმების 4.4. პუნქტით განისაზღვრა ის ძირითადი მიმართულებები, რომელიც უნდა განხორციელებულიყო მომავალში გრანტის მიმღებსა და შესაბამის შემსრულებელს შორის გაფორმებული კონკრეტული ხელშეკრულების ფარგლებში (2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულება):

- ევროპული სამართლის დარგში უნდა განვითარებულიყო და შექმნილიყო რამდენიმე ახალი კურსი,

- უნდა განხორციელებულიყო ფორუმების ორგანიზება, სადაც მოხდებოდა ევროპულ ინტეგრაციასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვა.

- უნდა განხორციელებულიყო კვლევის შედეგების გამოქვეყნება. საგრანტო ხელშეკრულების ძირითადი პირობების შესაბამისად;

2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულების ფარგლებში განისაზღვრა, რომ დასაქმებულს, როგორც პროექტის კოორდინატორს 3 წლის განმავლობაში (2008-2009; 2009-2010 და 2010-2011 სასწავლო წლებში) უნდა ჩატარებინა 360 საათი სალექციო კურსი, რისთვისაც ანაზღაურების სახით უნდა მიეღო 18 000 ევრო (ერთი სალექციო საათის ღირებულებად განისაზღვრა 50 ევრო). ის გარემოება, რომ 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულების ფარგლებში მოპასუხეს უნდა ჩატარებინა სასწავლო კურსი რამდენიმე დისციპლინაში, მთლიანად - 360 სალექციო საათის ოდენობით, მხარეთა შორისაც არ ხდება სადავოდ. ამასთან, საგრანტო შეთანხმების შინაარსიდან გამომდინარე, ამ შეთანხმების საფუძველზე უკვე 2008 წლის 19 ნოემბერს უნივერსიტეტსა და მოპასუხეს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების ფარგლებში მოპასუხის მიერ მოვალეობის განხორციელებისას სწორედ ზემოთ მითითებული ძირითადი მიმართულებები უნდა ყოფილიყო გატარებული;

1.2.2. მოდავე მხარეთა შორის, გარდა 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულებისა, დადებულია აგრეთვე 2008 წლის 15 ოქტომბრით

დათარიღებული შრომითი ხელშეკრულება, რომლის შესაბამისადაც აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარე დანიშნული იყო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორის თანამდებობაზე საერთაშორისო სამართლის მიმართულებით. ხელშეკრულების ვადა განისაზღვრა 2008 წლის 9 სექტემბრიდან 2011 წლის 10 სექტემბრამდე. შრომის ანაზღაურება ხელფასის სახით დადგინდა თვეში 720 ლარის ოდენობით;

1.2.3. საქმეში წარმოდგენილი ი-----

-----ის იურიდიული ფაკულტეტის დეკანის მიერ გაცემული წერილობითი ცნობებით დადასტურებულია, რომ 2008-2009 სასწავლო წლიდან მოყოლებული 2010 -2011 სასწავლო წლის ჩათვლით დასაქმებულმა მთლიანად ჩაატარა 370 სალექციო საათი;

1.2.4. აპელანტი ადასტურებს მოწინააღმდეგე მხარის მიერ 345 საათის ჩატარების ფაქტს (2017 წლის 2 მაისის საოქმო ჩანაწერი), თუმცა, მიიჩნევს, რომ ეს შესრულება განხორციელდა მხარეთა შორის 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულების გაფორმებამდე, (2008 წლის 15 ოქტომბერს მხარეთა შორის დადებული შრომითი ხელშეკრულების ფარგლებში განხორციელებული შესრულება), ხოლო, 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულების ფარგლებში, მოსარჩელის მტკიცებით, მოპასუხეს არ შეუსრულებია ვალდებულება და არ ჩაუტარებია შესაბამისი სალექციო საათები. მიუხედავად ამისა, მან ვერ დაამტკიცა მოპასუხის მიერ 2008-2009, 2009-2010 და 2010-2011 სასწავლო წლებში ჩატარებული სალექციო საათების 2008 წლის 15 ოქტომბრის შრომითი ხელშეკრულების ფარგლებში ჩატარების ფაქტი, აპელანტის მტკიცების გაზიარების შემთხვევაშიც კი, რომ მოპასუხეს ორივე, როგორც 15 ოქტომბრის, ასევე – 19 ოქტომბრის ხელშეკრულების საფუძველზე მთლიანად უნდა ჩაეტარებინა მაგ: 885 სალექციო საათი, ხოლო მის მიერ რეალურად ჩატარებულია მხოლოდ 345 სალექციო საათი, არ იძლევა სარჩელის დაკმაყოფილების შესაძლებლობას, ვინაიდან აპრიორი არ იგულისხმება, რომ ჩატარებული სალექციო საათები 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულების ფარგლებში განხორციელებულ შესრულებას არ წარმოადგენს. იმის გათვალისწინებით, რომ მოსარჩელეს მოპასუხესთან თითქმის დროის ერთსა და იმავე პერიოდში გაფორმებული აქვს ორი ხელშეკრულება, ამასთან დადგენილია, რომ დასაქმებულის მიერ ამ ხელშეკრულებებით გათვალისწინებულ პერიოდში ჩატარებულია 370 სალექციო საათი, მოსარჩელეს მართებდა იმის დადასტურება, რომ ჩატარებული 370 სალექციო საათი ემსახურებოდა მხოლოდ 2008 წლის 15 ოქტომბრის (და არა 19 ნოემბრის) ხელშეკრულებიდან გამომდინარე მოვალეობის

შესრულებას. ამგვარი მტკიცებულებები საქმეში არ მოიპოვება. როგორც თავად მოსარჩელის სახელით გრანტის გამცემისათვის მომზადებულ საქმიანობის ანგარიშებიდან დგინდება, გ--- გ-----ის მიერ წაკითხულ იქნა ევროპის სამართლის კურსი, ევროპის კავშირის სამართალში შესავალის კურსი, ევროპის კავშირის საგარეო ურთიერთობების სამრთელბრივი ასპექტების შესახებ კურსი, ასევე, ევროპის კავშირის სამართლებრივი პრაქტიკის კურსი. ამასთან დგინდება, რომ ჩამოთვლილთაგან ორი: „ევროპის კავშირის საგარეო ურთიერთობების სამრთელბრივი საფუძვლები“ და „ევროპის კავშირის სამართლებრივი პრაქტიკა“ უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სასწავლო პროგრამაში პირველად იქნა გათვალისწინებული. ის ფაქტი, რომ მოპასუხე ევროპის სამართლისა და ევროპული კავშირის საგარეო პოლიტიკის დისციპლინებში კითხულობდა სალექციო საათებს, დადასტურებულია თავად უნივერსიტეტის მიერ გაცემული ცნობითაც, ასევე ირკვევა, რომ დასაქმებულმა განახორციელა სხვა ისეთი აქტივობებიც (მაგ. სხვადასხვა კონფერენციების მოწყობა, მონაწილეობის მიღება საერთაშორისო კონფერენციებში), რომელიც ემსახურებოდა საგრანტო შეთანხმების საფუძველზე გაფორმებული 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულებას. ი-----ის ევროპული კვლევების ინსტიტუტის დირექტორის 2010 წლის მარტის ცნობით დადასტურებულია, რომ მოწინააღმდეგე მხარემ ი-----ის ევროპული კვლევების ინსტიტუტში ჩაატარა 45 სალექციო საათი 2009-2010 წწ. საშემოდგომო სემესტრში. დასახელებულ დისციპლინებში გ--- გ-----ის მიერ 2008-2011 სასწავლო წლებში სალექციო საათების ჩატარება, ასევე, იურიდიული ფაკულტეტის სასწავლო პროგრამაში ორი ახალი დისციპლინის გათვალისწინება, ამ დისციპლინებში სალექციო საათების წაკითხვა, კონფერენციების მოწყობა ევროპული ინტეგრაციასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვის მიზნით, ემსახურებოდა და მიმართული იყო სწორედ 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულებისკენ, რისთვისაც გ--- გ-----ემ შეთანხმებული გასამრჯელოს სახით ჯამში 33 167 ლარი მიიღო (სადავო თანხა). გარდა აღნიშნულისა, უნივერსიტეტმა შესაბამისი ბრძანებების საფუძველზე, გ--- გ-----ისათვის 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული და ჩატარებული სალექციო საათების ოდენობის შესაბამისად, 33 167 ლარი გადაიხადა ეტაპობრივად, შესაბამისად, ნაკლებად სარწმუნოა მოსარჩელის

პოზიცია იმასთან დაკავშირებით, რომ 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულების დადებიდან მხოლოდ რამოდენიმე წლის შემდეგ გახდა ცნობილი, რომ თურმე დასაქმებული არ ასრულებდა 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებას. მოსარჩელე სარწმუნოდ ვერ განმარტავს, თუ რა დროს და როგორ გახდა მათთვის ცნობილი მოპასუხის მიერ 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობა. ამასთან, დამსაქმებელს დასახელებული ხელშეკრულების შეწყვეტაც არ მოუთხოვია და ფაქტობრივად იმის გამო, რომ 2011 წლის სექტემბრიდან გ--- გ-----ე უნივერსიტეტის მხრიდან აღარ იქნა დანიშნული იურიდიული ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორის თანამდებობაზე, აღარ მომხდარა 2008 წლის 19 ნოემბრის ხელშეკრულების გაგრძელებაც. მოსარჩელის მტკიცების საპირისპიროდ, ვინაიდან მოპასუხის მხრიდან განხორციელებული შესრულება ადასტურებდა, რომ დასაქმებულმა სწორედ საგრანტო ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება შეასრულა, ხაზს უსვამს მისი მხრიდან 2008 წლის 15 ოქტომბრის შრომითი ხელშეკრულების პირობების დარღვევის ფაქტს, რაც ამ დავის საგანი არ არის.

1.3. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება). დასაბუთებულ პრეტენზიაში იგულისხმება მითითება იმ პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც დაშვებული იყო სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ კასატორს სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებთან მიმართებით არ წარმოუდგენია დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება).

1.4. საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვების წინაპირობა ვერ გახდება კასატორის შემდეგი შედავებები:

1.4.1. სააპელაციო პალატის დასაბუთება, რომ ჩატარებული სალექციო საათები სწორედ საგრანტო და არა შრომითი ხელშეკრულების ფარგლებში განხორციელებულ შესრულებას წარმოადგენდა, არ არის საკმარისად დასაბუთებული. სასამართლო ამ თვალსაზრისით მიუთითებს მოსარჩელის მხრიდან არასაკმარისი მტკიცების განხორციელებაზე და იშველიებს ადმინისტრაციის

ხელმძღვანელის ბრძანებებს, თუმცა, მხედველობის მიღმა ტოვებს იმას, რომ მოპასუხეს სასამართლოსათვის არავითარი მტკიცებულება არ წარუდგენია. ამ თვალსაზრისით, სასამართლო გაურკვეველი პრინციპით მიიჩნევს ერთ ხელშეკრულებას შესრულებულად, ხოლო მეორე ხელშეკრულებას – არა. სააპელაციო პალატამ მოსარჩელეს დაავალა არარსებული მტკიცებულების წარდგენა, რადგანაც იმგვარი დოკუმენტის არსებობის შემთხვევაში, რომელიც დაადასტურებდა მოპასუხის, როგორც ასოცირებული პროფესორის მიერ ვალდებულების შესრულებას, კასატორი წარუდგენდა სასამართლოს. მოსარჩელემ წარადგინა იურიდიული ფაკულტეტის დეკანის მიერ გაცემული ზოგადი ხასიათის ცნობები, რომლებითაც არაკეთილსინდისიერად სარგებლობდა დასაქმებული. სხდომის ოქმების გაცნობის შედეგად სასამართლო მარტივად დაადგენდა ჭეშმარიტებას, როდესაც მოპასუხე რიგ შემთხვევაში არ პასუხობდა დასმულ შეკითხვებს, ხოლო რიგ შემთხვევაში – იძლეოდა ურთიერთგამომრიცხავ პასუხებს. ის ფაქტი, რომ მოწინააღმდეგე მხარე ევროპის სამართალში კითხულობდა ლექციებს, ვერ გამოდგება საგრანტო ხელშეკრულების შესრულების დამადასტურებელ გარემოებად, რადგანაც მოპასუხე დასაქმებული იყო საერთაშორისო სამართლის კათედრაზე და სანივთო, ვალდებულებითი თუ სხვა საგნის წაკითხვის მოვალეობა არც გააჩნდა;

1.4.2. კონფერენციის მოწყობა წარმოადგენდა საგრანტო ხელშეკრულების ცალკე დებულებას და ეს საკითხი მოსარჩელეს სადავოდ არ გაუხდია, ამასთანავე, გაუგებარია სასამართლოსათვის, რატომ არ გახდა სარწმუნო დამსაქმებლის განმარტება დასაქმებულის არაკეთილსინდისიერების შესახებ, როდესაც დარღვევები გამოვლენილია შიდა აუდიტის მოკვლევის შედეგად;

1.4.3. სასამართლომ ყურადღება არ მიაქცია საქმეში წარმოდგენილ დასაქმებულის წერილს, სადაც იგი განმარტავს, რომ ასოცირებული პროფესორის ვალდებულებას ლექციის წაკითხვა არ წარმოადგენს, მაშინ, როდესაც პირველი ინსტანციის მთავარ სხდომაზე მოპასუხემ მოსარჩელის შეკითხვის პასუხად განმარტა, რომ მას ეს ვალდებულება გააჩნდა. ეს წერილი შინაარსობრივად წარმოადგენს სარჩელის ცნობას და იმ ფაქტის აღიარებას, რომ დასაქმებულს საგრანტო ხელშეკრულების ფარგლებში ლექციები არ წაუკითხავს;

1.4.4. სასამართლომ, რომელსაც საქმე უკვე მოსმენილი ჰქონდა, მტკიცებულებათა გამოკვლევის ეტაპზე დაიწუნა მოსარჩელის მიერ წარდგენილი მტკიცებულებები და მოპასუხის ხშირ შემთხვევაში კომიკური განმარტებების საფუძველზე უგულებელყო ისეთი აუცილებელი დოკუმენტები, რომლებიც სარჩელს ამართლებდნენ.

ამგვარი მიდგომა ხელს უშლის სასამართლოს ავტორიტეტის ამაღლებას და ბადებს მის მიმართ უნდობლობას.

1.5. საკასაციო პალატა უარყოფს კასატორის ზემოხსენებულ პრეტენზიებს იმ დასაბუთებით, რომ ქვემდგომი სასამართლოს დასკვნები არ ეწინააღმდეგება კანონის მოთხოვნებს (სსსკ-ის 393-ე-394-ე მუხლები). პალატა მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლომ სწორად გაანაწილა მხარეთა შორის მტკიცების ტვირთი (სსსკ-ის 102-ე მუხლი) და საქმის მასალების ყოველმხრივი, სრული და ობიექტური განხილვის შედეგად, მართებულად დაადგინა დავის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრივი გარემოებები (სსსკ-ის 105-ე მუხლი). საკასაციო პრეტენზიებთან დაკავშირებით პალატა დამატებით განმარტავს შემდეგს:

1.5.1. სარჩელის უმთავრეს საფუძველს შრომითი (საგრანტო) ხელშეკრულების შეუსრულებლობის გამო უსაფუძვლოდ მიღებულის დაბრუნება წარმოადგენს და ბუნებრივია, სწორედ მოსარჩელის მტკიცების ტვირთს წარმოადგენდა დასაქმებულის მხრიდან ვალდებულების დარღვევა. საკასაციო პალატა შრომის კოდექსის მე-7 მუხლზე დაყრდნობით (შრომითი ურთიერთობა წარმოიშობა დასაქმებულის მიერ სამუშაოს შესრულების ფაქტობრივად დაწყების მომენტიდან, თუ შრომითი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული) ხაზს გაუსვამს შრომითი ურთიერთობის რეალურ ხასიათს და სარჩელის ფორმალური გამართულობის მიზნით აღნიშნავს, რომ თუკი მოსარჩელეს სურდა მოთხოვნის წარდგენა კონდიციური ვალდებულების ფარგლებში, პირველ რიგში მას უნდა ემტკიცებინა, რომ: ა) შრომითი ურთიერთობა მხარეთა შორის არ არსებობს (სკ-ის 976-ე (1) მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი: პირს, რომელმაც სხვას ვალდებულების შესასრულებლად რაიმე გადასცა, შეუძლია მოსთხოვოს ვითომ-კრედიტორს (მიმღებს) მისი უკან დაბრუნება, თუ ვალდებულება გარიგების ბათილობის ან სხვა საფუძვლის გამო არ არსებობს, არ წარმოიშობა ან შეწყდა შემდგომში); ბ) მოპასუხემ არწარმოშობილი ურთიერთობის ფარგლებში მიიღო ქონებრივი სიკეთე. საკასაციო პალატა იზიარებს გასაჩივრებული განჩინების დასკვნას, რომ მტკიცებულებათა ერთობლიობა იძლევა მოპასუხის მხრიდან საგრანტო ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულების შესრულებულად მიჩნევის საფუძველს, ხოლო კასატორი ამ დასკვნის წინააღმდეგ შემოიფარგლება სასამართლოს კრიტიკით და იურიდიულად გაუმართლებელ გარემოებებზე (როგორიცაა მაგ: აუცილებელი მტკიცებულებები, არასწორადაა შეფასებული რიგი დოკუმენტები და სხვა...) აპელირებით ცდილობს, თავი დააღწიოს მტკიცების ტვირთს,

რომელიც, მას, როგორც დამსაქმებელს, ცალსახად ეკისრება. სასამართლო განმარტავს, რომ სამოქალაქო კოდექსის მე-8 მუხლით რეგულირებული კეთილსინდისიერების ფარგლებში პრეზუმირებულია, რომ ბრუნვის მონაწილეთა ქცევა კეთილსინდისიერების სტანდარტს ემყარება, ხოლო ამ პრეზუმფციის გაქარწყლება, მით უფრო კონდიქციური ვალდებულებიდან გამომდინარე მოთხოვნის პირობებში, ყოველთვის ეკისრება პირს, ვინც სადავოდ ხდის მას.

1.5.2. პალატა არ იზიარებს საკასაციო შედავებას მოპასუხის წერილით სარჩელის ცნობისა თუ სადავო გარემოებების აღიარების თაობაზე და განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3 და 131-ე მუხლებით მოწესრიგებულია სარჩელის ცნობისა და აღიარების ინსტიტუტები. საპროცესო სამართლის თეორიაში მათი განსაკუთრებული მნიშვნელობიდან გამომდინარე, განმარტებულია, რომ სარჩელის ცნობის შემთხვევაში მოპასუხე გაცნობიერებულად უნდა ეთანხმებოდეს მის წინააღმდეგ წარდგენილ მოთხოვნას. აღიარება, სარჩელის ცნობისაგან განსხვავებით, უფრო ვიწრო დანიშნულების მატარებელია და იგი შეეხება დავის ერთ ან რამდენიმე კონკრეტულ ფაქტს, რომელსაც უნდა ადასტურებდეს მოდავე სუბიექტი. აღიარებისას, მტკიცების საგანში შემავალ გარემოებას ადასტურებს ის მხარე, რომლის წინააღმდეგაცაა ეს ფაქტი მიმართული და შეჯიბრებითობის ფარგლებში ამ ფაქტის მტკიცება ეკისრება მოწინააღმდეგე მხარეს. ფაქტის აღიარების დროს მხარე ცნობს დავის კონკრეტულ ფაქტობრივ გარემოებას, რაც სასამართლომ შეიძლება საკმარის საფუძვლად მიიჩნიოს გადაწყვეტილების გამოტანისას და დაეყრდნოს ამ აღიარებას. აღსანიშნავია, რომ აღიარება უნდა იყოს კონკრეტული და ასევე გამოხატავდეს მხარის გაცნობიერებულ ნებას, რომ ის ადასტურებს მტკიცების საგანში შემავალ ამა თუ იმ ფაქტს და მკაფიოდ და ნათლად ადასტურებს მის არსებობას. ამგვარი აღიარება ან სარჩელის ცნობა სახეზე არაა.

1.6. ამდენად, განსახილველი დავა არ წარმოადგენს იშვიათ სამართლებრივ პრობლემას, რომელიც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას, რადგანაც კონდიქციური ვალდებულებიდან გამომდინარე მოთხოვნების თაობაზე არსებობს საკასაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკა, რომლისგანაც არ განსხვავდება სააპელაციო სასამართლოს მიერ მიღებული განჩინება. კასატორი ვერ მიუთითებს იმგვარ გარემოებებზე, რაც სასამართლოს მისცემდა ვარაუდის საფუძველს, რომ საქმის არსებითი განხილვის შედეგად მანამდე არსებული

პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილება შეიძლებოდა ყოფილიყო მიღებული. სააკელაციო სასამართლოს მიერ მოცემული საქმე არ არის განხილული მნიშვნელოვანი მატერიალური ან საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევებით, რომელსაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე. გარდა ამისა, საკასაციო სასამართლოს შეფასების საგანს არ წარმოადგენს სააკელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე, ხოლო კასატორი ვერც ქვემდგომი სასამართლოს შეფასებებისა და დასკვნების წინააღმდეგობრიობას ამტკიცებს მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის დებულებებთან და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალთან, რის გამოც საკასაციო საჩივარს არა აქვს წარმატების პერსპექტივა.

1.7. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის საფუძველზე, საკასაციო სასამართლო არ არის უფლებამოსილი, დაუშვას საკასაციო საჩივარი, რის გამოც მას უარი უნდა ეთქვას განხილვაზე.

2. სასამართლო ხარჯები:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 401-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივრის დაუშვებლად ცნობის შემთხვევაში პირს დაუბრუნდება მის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის 70 პროცენტი. ამდენად, პალატა მიიჩნევს, რომ კასატორს უნდა დაუბრუნდეს მის მიერ 02.10.2017წ. #49774 საგადახდო მოთხოვნით სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი 1 658,35 ლარის 70% – 1 160,845 ლარი.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე, 401-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. სსიპ ი-----ის საკასაციო საჩივარი დარჩეს განუხილველად დაუშვებლობის გამო.

2. კასატორ სსიპ ი-----ს (ს/კ #2-----) სახელმწიფო ბიუჯეტიდან (ქ.თბილისი, „სახელმწიფო ხაზინა“ ბანკის კოდი TRESGE22, მიმღების

ანგარიშის №200122900, სახაზინო კოდი 300773150) დაუბრუნდეს მის მიერ 02.10.2017წ. #49774 საგადახდო მოთხოვნით სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი 1 658,35 ლარის 70% _ 1 160,845 ლარი.

3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ბ. ალავეძე

მოსამართლეები:

ე. გასიტაშვილი

პ. ქათამაძე